

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5423/2021
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Дуловић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Љубомир Ћулинац, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 252/21 од 17.06.2021. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 252/21 од 17.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П2 878/2019 од 01.04.2021. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се заједничка малолетна деца: ВВ, рођен ...2006. године и ГГ рођен ...2012. године, повере њему – оцу, на самостално вршење родитељског права, да се утврди пребивалиште малолетне деце на његовој адреси у ... и да се на тај начин измени одлука о вршењу родитељског права одређена пресудом Основног суда у Зрењанину П2 436/2018 од 18.10.2018. године, те да се обавезе тужена да на име дечијег издржавања плаћа месечно по 5.000,00 динара за свако дете (укупно 10. 000,00 динара), и одреди да мал. деца одржавају личне односе са туженом-мајком, на начин ближе одређен у изреци ове пресуде и обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 197.300,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 252/21 од 17.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност другостепене пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) у вези члана 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији указује, није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона. Такође, неосновано се садржином ревизије указује да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Супротно тврдњи ревидента, овај суд сматра да је другостепени суд оценио битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана ...2005. године и током трајања брачне заједнице добили двоје заједничке деце и то ВВ (рођен ...2006. године) и ГГ (рођен ...2012. године). Односи између брачних другова су озбиљно и трајно поремећени, због чега је брак странака разведен пресудом Основног суда у Зрењанину П2 436/18 од 18.10.2018. године, а њихова малолетна деца поверена су мајци (овде туженој) на самостално вршење родитељског права, тужилац је као отац обавезан да доприноси издржавању малолетне деце месечним износима од по 2.500,00 динара (укупно 5.000,00 динара) и уређен је начин одржавања личних односа мал. деце странака са оцем АА. Тужбу у овој парници тужилац је поднео годину дана након развода брака наводећи да је у најбољем интересу мал. мушке деце да буду поверена њему на самостално вршење родитељског права. Током трајања брачне заједнице парничне странке су са малолетном децом живеле у породичној кући тужиоца. Међутим, због свађа и несугласица међу парничним странкама, тужена је 01.07.2018. године, трајно напустила заједницу живота са тужиоцем и са малолетном децом се преселила у двособан комфоран стан своје мајке. Тужена (рођена 1982. године) запослена је у фирми „ДД“ на пословима оператер у производњи, где остварује месечну зараду од 40.000,00-50.000,00 динара. Живи у стану своје мајке, са мал. синовима ВВ и ГГ који имају своју собу и све услове за живот и школовање. Помоћ и подршку у бризи око деце пружа јој мајка. Мал. ВВ је ученик осмог разреда основне школе, а мал. ГГ похађа други разред основне школе и обојица се баве спортом. Тужилац (рођен 1979. године) живи у породичној кући у ..., са рођеним братом, тако што брат живи у истом дворишту, али у одвојеном делу куће. Није засновао нову брачну или ванбрачну заједницу. Запослен је у фирми „БЂ“ фабрика ..., на пословима оператера где остварује зараду у износу од 35.000,00-40.000,00 динара месечно и кредитно је задужен. Остварује додатне приходе од око 5.000,00 динара по основу месечне ренте за постављање антене за бежични интернет на његовој кући. Осим обавезе издржавања мал. ВВ и ГГ, нема обавезу да издржава друга лица. Према налазу судског вештака клиничког психолога и дечијег психолога од 17.09.2020. године, у најбољем интересу малолетне деце је да буду поверена на самостално вршење родитељског права оцу, јер се с обзиром на узраст мал. деце захтева интензивније присуство оца на родитељском плану, али и да би промена повратком у средину код оца била збуњујућа и изазвала би извесни стрес код деце. Из налаза Центра за социјални рад Зрењанин од 25.02.2020. године и 12.10.2020. године (где тужилац и тужена имају

пребивалиште) утврђено је да оба родитеља поседују капацитете да врше родитељско право, да имају добре материјалне и стамбене услове за боравак деце, али је оцењено да је у најбољем интересу малолетне деце да буду поверена на самостално вршење родитељског права мајци, односно да нема елемената за евентуалну измену одлуке о вршењу родитељског права, поштујући њихове жеље и с обзиром на то да се мајка континуирано и адекватно старала о деци по прекиду брачне заједнице и препознаје најбољи интерес деце, као и да малолетну децу не треба измештати из простора у коме бораве, али да је неопходно да одржавају редовне контакте са оцем. Нижестепени судови су поред осталих изведених доказа, одлуку о поверавању малолетне деце засновали и на контролном вештачењу- мишљењу комисије вештака психолога и психијатра Клинике за психијатријске болести „ Др Лаза Лазаревић“ која је након детаљне опсервације породице проценила да је у најбољем интересу малолетне деце да буду поверена мајци и да не постоје разлози за измену одлуке о вршењу родитељског права. У непосредном разговору са психологом мал. ВВ и ГГ, оставили су утисак дечака довољно зрелих за свој узраст, код којих је формирана воља и жеља да наставе да живе са мајком, која се може сматрати аутентичном.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално када су закључили да нису испуњени услови за измену раније одлуке о вршењу родитељског права Основног суда у Зрењанину П2 436/18 од 18.10.2018. године, те да је у интересу мал. деце да и даље буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права на основу члана 77. став 3. Породичног закона-ПЗ, као и у погледу одржавања личних односа овде тужиоца, као оца са малолетном децом и њиховог издржавања.

И по оцени Врховног касационог суда, у ситуацији када оба родитеља поседују капацитете да врше родитељско право, одлука о томе да један родитељ врши самостално родитељско право доноси се проценом најбољег интереса деце. Најбољи интерес деце је правни стандард предвиђен чланом 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета, преузет је у одредбама чланова 6. и 266. става 1. Породичног закона и цени се према околностима сваког конкретног случаја. У конкретној ситуацији правилан је закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу мал. деце да родитељско право самостално врши тужена и да не постоје разлози за измену претходне одлуке о вршењу родитељског права.

Супротно наводима ревизије приликом доношења ове одлуке нижестепени судови су поступили у смислу члана 270. Породичног закона, који налаже да је суд дужан да пре него што донесе одлуку о заштити права детета или у вршењу односно лишењу родитељског права затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Имајући у виду цитирану законску одредбу правилно су нижестепени судови оценили стручно мишљење Центра за социјални рад Зрењанин, налаз и мишљење судског вештака клиничког психолога др. Душана Вуковића и дечијег психолога Дијане Јанков од 17.09.2020. године и налаз и мишљење Клинике за психијатријске болести Др Лаза Лазаревић (који је дат на основу стручних метода у које суд није имао разлога да сумња), па је правилан закључак да нема места измени одлуке у вршењу родитељског права, с тим да се оваквом одлуком тужилац као отац не дисквалификује за вршење тог права, већ се у први план ставља интерес малолетне

деце који има приоритет у односу на жеље и интересе родитеља и који у конкретној ситуацији налаже да деца наставе да живе са мајком, која самостално врши родитељско право.

Стога се ревизијом неосновано указује и даје примат само налазу и мишљењу судских вештака специјалиста медицинске психологије Дијане Јанков и др. Душана Вуковића, који је супротан налазу и мишљењу Органа старатељства и Медицинске установе (којој је у овом предмету поверено вештачење) у делу мишљења да нису испуњени услови за измену претходне одлуке о вршењу родитељског права. Наиме, током поступка је несумњиво утврђено да су мал. ВВ и ГГ задовољавајућег психофизичког развоја, неговани су и лепо васпитани, те њихове емоционални развој одговара календарском узрасту и да код њих није установљено постојање било какве психијатријске дијагнозе или поремећаја који би указивало на њихово занемаривње од стране мајке и њене примарне породице. Ово из разлога, што је и поред важне улоге оца, улога мајке приоритетна у задовољавању свих животних и свакодневних потреба деце, посебно када се има у виду да је мајка у претходном периоду у свему на задовољавајући начин водила бригу о деци, те да у садашњем моменту не постоје околности које би указивале да је мајка компромитована да врши самостално родитељско право, будући да је утврђено да деца функционишу добро у својој породичној средини.

Поред тога, на основу Конвенције о правима детета, дете које је способно да формира сопствено мишљење има право да исто слободно изрази у вези са свим питањима која га се тичу, а мишљењу детета се мора посветити дужна пажња, у складу са годинама и зрелашћу детета. Обзиром на процену да је дете способно да мишљење изрази исто је правилно суд уважио сходно одредби чл. 65. Породичног закона. Сходно наведеном, побијаном пресудом је правилно примењено материјално право из чланова 6, 266, 65. и 77. ПЗ када је одбијен тужбени захтев.

Без утицаја су наводи у ревизији којима се оспорава одлука о трошковима поступка с`обзиром на то да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници водећи рачуна о разлозима правичности, у смислу члана 207. Породичног закона.

На основу чл. 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић